

სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების სწავლების აქტუალური საკითხები საქართველოში*

დავით ნარმანია

<https://doi.org/10.35945/gb.2018.06.009>

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო

davit.narmania@tsu.ge

საკვანძო სიტყვები: მენეჯმენტი, სახელმწიფო მართვა, საზოგადოებრივი ადმინისტრირება, სწავლება

სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების გააზრება

სახელმწიფო მართვა და საზოგადოებრივი ადმინისტრირება ყოველდღიურობაში საკმაოდ ხშირად გამოყენებადი ტერმინებია. თუმცა, მათი ზუსტი მნიშვნელობა ყველას როდი ესმის. მისი სწორად და ზუსტად გაგების გარეშე შესაძლოა ავცდეთ მთავარ მიზანს – ზუსტად გავიგოთ, რა უნდა ვასწავლოთ მომავალ საჯარო მენეჯერებს. ამიტომაც, გთავაზობთ ყველაზე გავრცელებულ და უნივერსალურ განმარტებებს, რათა შემდგომში მათზე დაფუძნებით ავავოთ სწავლების მიმართ ეფექტიანი მიდგომები.

სახელმწიფო მართვას (State Management) სხვადასხვა სინონიმი გააჩნია, როგორცაა საჯარო მართვა (Public Management), საჯარო სექტორის მართვა (Public Sector Management) და სხვა. შინაარსობრივად ეს გულისხმობს სახელმწიფო სექტორის მართვას, რაშიც შესაძლოა იგულისხმებოდეს ქვეყნის, სამინისტროს, დეპარტამენტის, სსიპ-ის, სახელმწიფო შპს-ს, სახელმწიფო ააიპ-ის და სხვა საჯარო ფუნქციის მატარებელი დაწესებულების მართვა. თეორიულად კი, საჯარო მენეჯმენტი, ერთი მხრივ, არის საჯარო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, ხოლო მეორე მხრივ, საჯარო სერვისების მიწოდება. სხვა განმარტებით, საჯარო მენეჯმენტი გულისხმობს საჯარო ადმინისტრირების მიზანზე ორიენტირებულ ორგანიზაციას და მართვას (Friedrich, და სხვ. 2014, გვ. 6). შესაბამისად, საჯარო სექტორს უნდა გააჩნდეს თავისი მიზნები, ხოლო მისი მიღწევის ამოცანები უნდა იყოს ორგანიზაციის და მართვის ინსტრუმენტებზე დაფუძნებული სწორი ადმინისტრირება.

საჯარო მენეჯმენტის პარალელურად, თითქმის სამი ათწლეულია გაჩნდა ტერმინი **ახალი საჯარო მენეჯმენტი**

(New Public Management – NPM), რომელსაც გაჩნია განსხვავებული მიდგომები და გამოწვევები. ის საჯარო ადმინისტრირების ახალი პარადიგმაა, რომელიც მიუთითებს საჯარო სექტორის ჩავარდნებზე ტრადიციული საზოგადოებრივი ადმინისტრირების პირობებში და გვთავაზობს განსხვავებულ მმართველობით მიდგომებს (Kalimullah, at al.2012, გვ. 1).

რაც შეეხება **საზოგადოებრივ ადმინისტრირებას, (Public Administration – PA)**, თანამედროვე სამეცნიერო ლიტერატურაში ტერმინი განმარტებულია, როგორც მეცნიერების დარგი სახელმწიფო საჯარო პოლიტიკის განვითარების, იმპლემენტაციისა და სწავლების შესახებ. საზოგადოებრივი ადმინისტრირება მიზნად ისახავს საჯარო სიკეთების მეშვეობით საზოგადოების და სოციალური სამართლიანობის განვითარებას. ბუნებრივია, ასეთი მიზნებზე შედეგობრივი კავშირის გამო დაუშვებელია, გვერდი ავუაროთ სახელმწიფო მართვის ელემენტებს. ამიტომაც, საზოგადოებრივი ადმინისტრირება ისტორიულად დაკავშირებულია სახელმწიფო მართვასთან და ქვეყნის ეკონომიკურ პოლიტიკასთან. ამდენად, საზოგადოებრივი ადმინისტრირების სუბიექტია სახელმწიფო (როგორც ადმინისტრირების განმახორციელებელი), რომელიც საჯარო პოლიტიკის (როგორც ინსტრუმენტის) მეშვეობით ახორციელებს საზოგადოების (როგორც სუბიექტის) კეთილდღეობაზე ზრუნვას. ვინაიდან, საზოგადოებრივი ადმინისტრირება წარმოუდგენელია სამოქალაქო საზოგადოების გარეშე, სამოქალაქო საზოგადოება თვითონ წარმოგვიდგება ადმინისტრირების სუბიექტად და მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს სახელმწიფო პოლიტიკაზე (ზარნაძე, და სხვ. 2009, გვ. 12).

აღნიშნული თეორიული მიდგომების საფუძველზე, ჩვენი ამოცანაა, გავაანალიზოთ საქართველოში საჯარო მართვის და ადმინისტრირების ამოცანები, რასაც უნდა ემსახურობოდეს ამ მიმართულებით სწავლება სხვადასხვა საჯარო თუ კერძო სასწავლებლებში.

* კვლევის შედეგები წარმოდგენილ იქნა I ეროვნულ სამეცნიერო კონფერენციაზე „ეკონომიკური მეცნიერების კრიზისი და ახალი პარადიგმების ძიება“

მიდგომები სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების სწავლების მიმართ

ეფექტიანი საჯარო მოხელეების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები და შესრულებული სამუშაოები, ქვეყნის წარმატებაზე პირდაპირპროპორციულად აისახება. ამდენად, სხვადასხვა ქვეყნები მეტ-ნაკლები წარმატებით ახდენენ სხვადასხვა უნივერსიტეტების ბაზაზე (ან სხვადასხვა საჯარო სასწავლო ცენტრებში) სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების სწავლებას. ითვლება, რომ ამ თვლსაზრისით სახელმწიფოს მიერ დახარჯული ფული იმაზე გაცილებით მცირეა, ვიდრე სწავლების შედეგად მიღებული ეფექტი.

საკუთრივ საზოგადოებრივ ადმინისტრირებას გააჩნია კლასიკური და თანამედროვე მიდგომები (Katsamunsk, 2012, გვ. 74), ამიტომაც მისი სწავლებისას ასევე გათვალისწინებული უნდა იქნას აღნიშნული მიდგომები. მომავალ საჯარო მოხელეებს უნდა ვასწავლოთ როგორც თეორიული ბაზისი, ასევე თანამედროვე მიდგომები და გამოწვევების მართვა. საზოგადოებრივი ადმინისტრირების მიმართ არსებობს ასევე მმართველობითი მიდგომა. ზოგადად ძალზე რთულია მკაფიო ზღვრის გავლება სახელმწიფო მართვასა და საზოგადოებრივ ადმინისტრირებას შორის, რის გამოც მსგავსებასა და განსხვავებებზე პოლემიკა დღემდე საკმაოდ დიდია (Mora, at al. 2008, გვ. 88).

საერთაშორისოდ გავრცელებული კარგი პრაქტიკის მაგალითების ანალიზით, მნიშვნელოვანია, სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების მიმართულებით ვასწავლოთ შემდეგი დისციპლინები (უმეტესწილად სამაგისტრო პროგრამებზე):

- **საჯარო მენეჯმენტის საფუძვლები** (საჯარო მენეჯმენტის არსი, მენეჯმენტის ფუნქციები: დაგეგმვა, ორგანიზაცია, მოტივაცია, კონტროლი და კოორდინაცია, ადამიანური რესურსების მართვა საჯარო სექტორში, ლიდერობა და მმართველობითი უნარ-ჩვევები საჯარო სამსახურში);
- **საზოგადოებრივი ადმინისტრირების საფუძვლები** (საზოგადოებრივი ადმინისტრირების არსი, სახელმწიფო და საზოგადოება, ხელისუფლება და ბიზნესი, სოციალური სფეროს ადმინისტრირება, სახელმწიფოს საზოგადოებრივი საქმიანობა: საზოგადოებრივი საქონლის და საჯარო მომსახურების მიწოდება);
- **ახალი საჯარო მენეჯმენტი – New Public Management – NPM** (ახალი საჯარო მენეჯმენტის პრინციპები და დოქტრინები; გარემოს ანალიზი და გადაწყვეტილებების მიღება მულტივალდ ცვალებად გარემოში);
- **ადმინისტრაციული კანონმდებლობა** (ადმინისტრაციული სამართლის ფუნდამენტური პრინციპები, სამართლო დავები და პრაქტიკა, კონკრეტული ქვეყნის ძირითადი ადმინისტრაციული ნორმები, რომლის საჯარო სექტორში სამუშაოდაც მზადდება მომავალი საჯარო მოხელე);

• **ხელისუფლების დონეები და მთავრობათაშორისო ურთიერთობები** (ცენტრალური, სამხარეო და ადგილობრივი ხელისუფლების უფლებამოსილებები, საერთო კომპეტენციები და უფლებამოსილებათა დელეგირების მექანიზმები, მმართველობის დეცენტრალიზაცია და დეკონცენტრაცია);

• **ეკონომიკა** (ეკონომიკური პოლიტიკის ინსტრუმენტები, ბიზნეს-გარემოს განვითარების ხელშეწყობა, კონკურენციის ხელშეწყობა და ბაზრის რეგულირების ინსტრუმენტები, ძირითადი ეკონომიკური პარამეტრები და ინდიკატორები, ეკონომიკური ანალიზის ინსტრუმენტები);

• **საჯარო პოლიტიკა** (ძირითადი საჯარო პოლიტიკური ინსტრუმენტები; ალტერნატივების შეფასება და პოლიტიკის ანალიზი);

• **საჯარო ფინანსების მართვა და მონეტარული პოლიტიკა** (საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გადახადები, მოსაკრებლები და გადასახდელები, საჯარო ფინანსების ეფექტიანი ხარჯვა და სახელმწიფო შესყიდვები; ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა);

• **სახელმწიფო საწარმოების მართვა** (სახელმწიფო საწარმოთა ეფექტიანობის მაჩვენებლები და მართვის ინსტრუმენტები მენეჯმენტის ფუნქციების შესაბამისად);

• **საჯარო პროექტების მართვა** (პროექტების დაგეგმვა, მომზადება, ბიუჯეტირება, მონიტორინგი, შეფასება და რისკების მართვა);

• **ფსიქოლოგია და სოციოლოგია** (ძირითადი ფსიქოლოგიური ასპექტები და სოციოლოგიური კვლევის ინსტრუმენტები);

• **საჯარო სამსახურის ეთიკა** (ძირითადი ეთიკური ნორმები, კორპორაციული კულტურა, საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობა და კორუფცია);

• **საჯარო სერვისების მიწოდება და ელექტრონული მმართველობა** (სერვისების მიწოდების სტანდარტები, „ერთი სარკმლის“ პრინციპი სერვისების მიწოდებაში, თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენება სერვისების ეფექტიანი მიწოდებისთვის);

• **საზოგადოებასთან ურთიერთობა და ჩართულობის ინსტრუმენტები** (საჯარო შეხვედრები, მოსახლეობის ჩართულობის ინსტრუმენტები და უკუკავშირი, მასობრივი ინფორმაციის გავრცელება, წლიური ანგარიშები, საჯარო ინფორმაციის გაცემის თავისუფლება და პრაქტიკული გამოქვეყნება);

• **სახელმწიფო რისკების მართვა** (საჯარო სექტორში არსებული რისკების გამოვლენის, შეფასების, შემცირების და თავიდან აცილების, მონიტორინგის და შეფასების ინსტრუმენტები).

სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების სწავლება საქართველოში

საქართველომ ახლახანს დაიწყო საჯარო მმართველობის რეფორმა, რისთვისაც შეიმუშავა და დაამტკიცა სტრატეგიული დოკუმენტი „საქართველოს საჯარო მმართველობის რეფორმის გზამკვლევი“. იგი მიზნად ისახავს ყოველსმომცველი კონცეპტუალური ჩარჩოსა და მექანიზმების შექმნას 2020 წლამდე, რომელიც მიმართული იქნება გამჭვირვალე, პროგნოზირებადი, პასუხისმგებელი და ეფექტური სახელმწიფო მართვისკენ, დააკმაყოფილებს საზოგადოების მოთხოვნებს და იქნება ევროპულ სტანდარტებთან მისადაგებული (საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, 2015, გვ. 6).

გზამკვლევის 2.6. პუნქტის შესაბამისად, საჯარო სამსახურის მდგრადობის განმსაზღვრელი ძირითადი კომპონენტებია: საჯარო მოხელეთა პროფესიული განვითარება, შესრულებული სამუშაოს შეფასების მექანიზმების არსებობა, საჯარო მოხელეთა მობილობა და მათი სამართლიანი დაწინაურება. აღნიშნულთან დაკავშირებით შეიმუშავდება მექანიზმები, რომელიც განსაზღვრავს სწავლებისა და განვითარების საჭიროებებსა და მიმართულებებს. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ შეიქმნება სამოქმედო გეგმა საჯარო სამსახურში სწავლების სისტემის დანერგვის მიზნით, გაიწერება რეგულაციები ტრენერთა აკრედიტაციის პროცესებთან დაკავშირებით, შეიქმნება სასწავლო ორგანიზაციები, შეიმუშავდება სასწავლო პროგრამების ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტები და ჩამოყალიბდება საჯარო მოსამსახურეთა სამუშაოს შესრულების შეფასების თანამედროვე სისტემა.

აღნიშნული მიზნების მიღწევას სათანადოდ მომზადებული საჯარო მოხელეები სჭირდება, რომელთაც სათანადოდ ექნებათ გააზრებული სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების არსი. მათ აუცილებლად უნდა გააჩნდეთ შესაბამისი უნარ-ჩვევები, რაც მხოლოდ ზემოთ ჩამოთვლილი სასწავლო კურსების/დისციპლინების ათვისებით შესაძლოა იქნეს შეძენილი.

სახელმწიფო მართვა და საზოგადოებრივი ადმინისტრირება საქართველოს 10-მდე სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელში ისწავლება. ზოგმა უფრო ადრე დაიწყო კურსის სწავლება (მაგ. საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტი - GIPA), ზოგმა - შედარებით გვიან (განსაკუთრებით ახალდაფუძნებული უმაღლესი სასწავლებლები). სასწავლებლებში არის როგორც საბაკალავრო, ასევე სამაგისტრო პროგრამები. თუმცა, უმეტეს შემთხვევაში სამაგისტრო კურსები გვხვდება. ზოგიერთ სასწავლებელს სერტიფიცირებული კურსებიც გააჩნია. თუმცა, ზოგიერთი სასწავლებლის კურიკულუმი აუცილებლად დახვეწას საჭიროებს.

საქართველოში მოქმედ პროფილურ საჯარო საგანმანათლებლო დაწესებულებას განეკუთვნება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სსიპ ზურაბ ჟვანიას სახელობის სახელმწიფო ადმინისტრირების სკოლა. აღნიშნული დაწესებულება 2005 წელს დაფუძნდა. 2014 წლიდან სკოლა ფუნქციონირებს განახლებული პროგრამებით და საჯარო მოხელეთა გადამზადება ხორციელდება პროგრამების „საჯარო მმართველობა და ადმინისტრირება“ ფარგლებში. სწავლების მიზანია საჯარო სექტორში მომუშავე და სხვა დაინტერესებულ პირთა პროფესიული განვითარება, კვალიფიკაციის ამაღლება, როგორც თეორიული ცოდნის გაღრმავების, ასევე პრაქტიკული უნარების გაუმჯობესების მიზნით (www.zspa.ge). სკოლის საჯარო მმართველობისა და ადმინისტრირების პროგრამა მოიცავს 5 დარგობრივ კურსს:

- საჯარო ორგანიზაციების მართვა;
- ადამიანური რესურსების მართვა და საქმიანობის მართვა საჯარო სექტორში;
- ფინანსების მართვა და შიდა აუდიტი საჯარო სექტორში;
- საზოგადოებასთან ურთიერთობა და კომუნიკაცია;
- ინფრასტრუქტურული პროექტების ტექნიკური ზედამხედველობა.

ამასთან, სხვადასხვა სამინისტროებს და საჯარო უწყებებს გააჩნიათ თავიანთი ტრენინგ-ცენტრები, სადაც კონკრეტული სპეციფიკის შესაბამისად ახდენენ კადრების გადამზადებას (მაგალითად, სსიპ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემია, სსიპ იუსტიციის სამინისტროს სასწავლო ცენტრი, სსიპ ფინანსთა სამინისტროს აკადემია და სხვა). აღნიშნულს უფრო სერტიფიცირებული კურსების სახე აქვს და არაა დიპლომირებული.

სახელმწიფო მართვის და საზოგადოებრივი ადმინისტრირების სწავლების გაუმჯობესების გზები

უმაღლესი სასწავლებლების მიერ საჯარო მენეჯმენტის სწავლებისას გათვალისწინებული უნდა იქნას სამართლებრივი, ეკონომიკური, პოლიტიკური, ფსიქოლოგიური, ფილოსოფიური, პედაგოგიური, ისტორიული, გეოგრაფიული და სხვა ასპექტები. ამ მიდგომებით სწავლების დასრულების შემდეგ, კურსდამთავრებულმა უნდა შეძლოს:

- საჯარო ორგანიზაციის პრაქტიკული გაძღოლა და მართვა;
- ორგანიზაციული რეფორმირების დროს საჯარო პოლიტიკის ფორმირების პროცესში მონაწილეობა და წვლილის შეტანა;
- საჯარო ორგანიზაციების მართვისას ანალიზი, სინთეზირება, კრიტიკული აზროვნება და პრობლემების გადაჭრა;

• საჯარო სამსახურის პერსპექტივის ჩამოყალიბება (Friedrich, და სხვ. 2014, გვ. 93).

ამასთან, აუცილებელია, სახელმწიფომ ზუსტი განაცხადი უნდა გააკეთოს, თუ როგორი მომზადებული საჯარო მოხელეები სჭირდება მას. ანუ, სახელმწიფო (საჯარო სამსახურის ბიუროს სახით) უნდა გამოვიდეს დამკვეთის როლში და მუდმივი კომუნიკაცია ჰქონდეს სასწავლებლებთან. აღნიშნულს უნდა მოჰყვეს სასწავლო დაწესებულებების მხრიდან კურიკულუმების განახლება და მათი საჯარო გამოქვეყნება (რაც სადღეისოდ ყველას არა აქვს გამოქვეყნებული).

აქვე უნდა აღინიშნოს, მუდმივად ცვალებად გარემოში სახელმწიფო მართვის და ადმინისტრირების სწავლების პროგრამებს პერიოდული განახლება სჭირდება. ეს გამოწვეულია სხვადასხვა ფაქტორებით. მათ შორის: ახალი სამეცნიერო ლიტერატურის გამოცემით, ახალი ტექნოლოგიების განვითარებით, სახელმწიფოების მიერ ახალი მიდგომების შემუშავებით, სტრატეგიული განვითარების გეგმების ცვლილებებით, გეოპოლიტიკურ გარემოში მიმდინარე

ცვლილებებით და სხვა. ამდენად, უმაღლესმა სასწავლო დაწესებულებებმა მუდმივად უნდა განახლონ პროგრამები და მოახდინონ ახალი პროგრამების აკრედიტაცია.

აუცილებელია, საკუთრივ უმაღლესმა სასწავლებლებმა გამოიყენონ სწავლების ეფექტიანობის გაზომვის საშუალებები და მოახდინონ პერიოდული შეფასება. ზოგადად, სწავლების ეფექტიანობის გასაზომად არსებობს ორი ფართოდ გავრცელებული მიდგომა: სტოქსტიკური ზღვრული შეფასების (SFE) და მონაცმთა ფუნქციონალური ანალიზის (DEA) მეთოდი (Kosor, 2013, გვ. 1034). რაც შეეხება პრაქტიკულად შეფასებას, აუცილებელია შეფასება გაკეთდეს რამდენიმე მეთოდის გამოყენებით: სტუდენტების საშუალო აკადემიური მოსწრების/ცოდნის დონე; პროფესიული პრაქტიკით სტუდენტთა კმაყოფილების დონე; კურსდამთავრებულთა გამოკითხვა კმაყოფილების შესახებ; კურსდამთავრებულთა საჯარო სექტორში დასაქმების მაჩვენებლების დადგენა; დამსაქმებელთა გამოკითხვა კურსდამთავრებულთა მუშაობით კმაყოფილების შესახებ და სხვა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. დენჰარტი რ., დენჰარტი ჯ. (2012), საჯარო მართვა, მოქმედებების კურსი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი.
2. ზარნაძენ., ნარმანიად. (2009), საზოგადოებრივი ადმინისტრირების საფუძვლები და საზოგადოებრივი ადმინისტრირება საქართველოში, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.
3. საქართველოს საჯარო მმართველობის რეფორმის გზამკვლევი 2020, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, 2015 წ.
4. Betchoo N. (2016), Public Sector Management: a Millennial Insight, Bookboon.
5. Brans M., Coenen L. (2016), The Europeanization of Public Administration Teaching, Policy and Society, 35:4, pp. 333-349.
6. Friedrich P., Ukrainski K., Timpmann K. (2014), Teaching Public Management: Between Academic Disciplines, University of Tartu.
7. Hughs O. (2012), Public Management and Administration: An Introduction (4th Edition), Macmillan Palgrave, pp.74-102.
8. Kalimullah N, Ashraf Alam K., Ashaduzzaman Nour M. (2012), New Public Management: Emergence and Principles, BUP Journal, Vol.1, Issue 1, pp. 1-22.
9. Katsamunskia P. (2012) Classical and Modern Approaches to Public Administration, Economic Alternatives, issue 1, pp. 74-81.
10. KosorM. (2013), Efficiency Measurement in Higher Education: Concepts, Methods and Perspective, Procedia - Social and Behavioral Sciences,#106,pp. 1031 – 1038.
11. Mora C., Ticlau T. (2008), Managerial Approach to Public Administration, Transylvanian Review of Administrative Sciences, 24E, pp. 87-97.
12. Valdt G. (2014), Public Administration Teaching and Interdisciplinarity: Considering the Consequences, Teaching Public Administration, Vol. 32(2) pp. 169-193.

CURRENT MATTERS OF STATE MANAGEMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION TEACHING IN GEORGIA

DAVIT NARMANIA

Academic Doctor of Economics, Professor
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia
davit.narmania@tsu.ge

<https://doi.org/10.35945/gb.2018.06.009>

KEYWORDS: MANAGEMENT, STATE MANAGEMENT, PUBLIC ADMINISTRATION, TEACHING

SUMMARY

State Management and Public Administration Teaching is an actual matter of all civilized countries. Educated state officials who have profound knowledge in these subjects are more effective than public servants who have received the general education. Performance at work and decisions made by the effective public servants are directly reflected on country's success. Thus, different countries more or less successfully teach State Management and Public Administration at various universities (or different public training centers). It is considered that the money spent by the state is much less than the impact received from learning.

In this work we are trying to briefly overview the

international experience and based on this reveal the effective teaching tools. Also, we present the possible ways to measure the efficiency of training. The work is focusing on the approaches and challenges of new public management, which require constant improvement in management. Therefore, it is necessary to update the teaching approaches to the State Management and Public Administration periodically.

In addition, the work is analyzing the current condition of state management and public administration teaching in Georgia. Based on the public sector reform progress and produced analysis the tasks for improving the teaching approaches is introducing.